

2. ब्रह्मज्ञेष्ठ (wie eben) adj. das Brahman zum Ersten habend AV. 19, 22, 21. TBa. 2, 4, 3, 10.

1. ब्रह्मज्ञेयतिम् (ब्रह्मन् + ज्ये^०) n. der Glanz des Brahman —, der Gottheit PAÑĀR. 1, 1, 62. 6, 10, 7, 12. 84. 8, 10. An den drei letzten Stellen ब्रह्म ज्येति: getrennt geschrieben.

2. ब्रह्मज्ञेयतिम् (wie eben) adj. den Glanz des Brahman (des heiligen Werkes u. s. w., nach den Comm. des Brahman-Priesters) habend TS. 1, 3, 3, 1. Beiw. Çiva's Çiv.

ब्रह्मणस्वति (ब्र^०, gen. von ब्रह्मन् + पति) m. so v. a. ब्रह्मस्वति NAIGH. 5, 4. NIR. 10, 12. ज्येष्ठराज्ञं ब्रह्मणा ब्रह्मणस्पते (त्वा कृवामहे) RV. 2, 23, 1. 24, 2. 23, 1. 7, 41, 1. 44, 1. 97, 3. 9. 10, 53, 9. 173, 3. VS. 14, 28. 17, 52. AV. 6, 4, 1. 74, 1. ÇAT. Br. 14, 4, 1, 23. इन्द्राब्रह्मणस्पती RV. 2, 24, 12. ब्रह्मवर्चसकामस्तु यजेत ब्रह्मणस्पतिम् (ब्रह्मणः प^० BURN.) BHĀG. P. 2, 3, 2. Āṅgīrasa Ind. St. 3, 226, b. ब्रह्मणस्वती f.: प्रेतु ब्रह्मणस्पती वेदिं वर्षीन सीदतु TS. 3, 5, 3, 1.

ब्रह्मण्य denom. von ब्रह्मन्; davon partic. ब्रह्मण्यत् betend, andächtig: यस्मिन्निन्द्र श्रेको द्ये ब्रह्मण्यत्तं नरः RV. 2, 19, 1. 20, 4. 34, 11. मर्त्याय ब्रह्मण्यते मुष्ये वीर्यो धातु 4, 24, 2.

ब्रह्मण्य (von ब्रह्मन्) 1) adj. = ब्रह्मणे हितम् P. 5, 1, 7 nebst Vārtt. 3 und 4. P. 6, 4, 168, Sch. H. an. 3, 502. MED. j. 93. HALĀJ. 2, 251. dem Heiligen zugethan oder Brahmanen hold SĀV. 1, 2. N. 1, 3. 12, 33. MBh. 13, 2171. R. 2, 43, 21. SUÇA. 2, 332, 6. BHĀG. P. 1, 12, 19. परम^० Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 539, 2. नमः कनकशक्तये ब्रह्मण्याय देवाय देवव्रताय MAKĀ. 47, 20. KĀrttikeja MBh. 3, 14638. HARIV. 10713. DURGĀ MBh. 6, 802. देव (Vishṇu) HARIV. 7363. BHĀG. P. 4, 21, 37. ष^० MBh. 3, 13176. दुष्टं तत्र भुवो भारमब्रह्मण्यम् BHĀG. P. 9, 15, 15. — 2) m. a) der Planet Saturn H. ç. 14. H. an. MED. — b) der indische Maulbeerbaum AK. 2, 4, 2, 22. MED. Saccharum Munjia (मुञ्ज) Roxb. RĀGĀN. im ÇKDr. — Vgl. ष^०.

ब्रह्मण्यता (von ब्रह्मण्य) f. die, Brahmanen erwiesene Huld MBh. 6, 5227. 13, 526. 1850. BHĀG. P. 7, 11, 22.

ब्रह्मण्यतीर्थ (ब्र^० + तीर्थ) m. N. pr. eines Lehrers HALL 203. Verz. d. B. H. No. 620. fg.

ब्रह्मण्यभास्कर (ब्र^० + भा^०) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 620. fg.

ब्रह्मण्यौ (von ब्रह्मण्य) f. Andacht: उत ब्रह्मण्या व्यं तुभ्यं विप्रो अतन्म जीवसे RV. 8, 6, 33. — Vgl. सु^०.

ब्रह्मण्वत् (von ब्रह्मन्) adv. wie ein Brahmane ÇAT. Br. 1, 5, 4, 11. KĀTJ. Çr. 3, 2, 12.

ब्रह्मण्वत् (wie eben) und ब्रह्मण्वत् (TBa.) adj. von Gebet begleitet, andachtsvoll: मेधा AV. 6, 108, 2. 8, 10, 25. यज्ञ TBa. 2, 5, 5, 1. 3, 12, 3, 4. AIR. Br. 1, 13, 29. heiliges Werk (zugleich einen Brahmanen) habend: ब्रह्मण्वत्तदेवानां पुरोहित आसीच्छण्डामर्कवासुराणां ब्रह्मण्वतो देवा आसन्ब्रह्मण्वतो ऽसुराः TS. 6, 4, 10, 1. KĀTJ. 27, 8. das Wort Brahman enthaltend AIR. Br. 6, 18. das Brahman d. h. die Priesterschaft bei sich habend, einschliessend, repräsentierend: Agni ÇĀNKH. Br. 19, 1. Çr. 9, 22, 2. ĀÇV. Çr. 4, 1. Bez. von Ishṭakā TS. 5, 7, 3, 3.

ब्रह्मतर्कस्तव (ब्रह्मन् + तर्क + स्तव) m. Titel einer Vedānta-Schrift HALL 128. अविवरण ebend. MACK. Coll. I, 16.

ब्रह्मता (von ब्रह्मन्) f. Brahmanenthum P. 5, 1, 136, Sch. — Vgl. ष^० und ब्रह्मत्व.

ब्रह्मताल (ब्रह्मन् + ताल) m. Bez. eines best. Tacts SAṅgītADĀM. im ÇKDr. ब्रह्मतीर्थ (ब्रह्मन् + तीर्थ) n. 1) N. pr. eines Wallfahrtsortes Verz. d. Oxf. H. 66, b, 85. 73, a, 19; vgl. ब्रह्मणस्तीर्थम् MBh. 3, 6083. — 2) Costus speciosus oder arabicus (पुष्करमूल) RĀGĀN. im ÇKDr.

ब्रह्मतुङ्ग (ब्रह्मन् + तुङ्ग) m. N. pr. eines Berges MBh. 7, 2850.

1. ब्रह्मतेजम् (ब्रह्मन् + ते^०) n. Brahman's Glanz, — Kraft KAUSH. UP. 1, 5. HARIV. 12141. PAÑĀR. 1, 4, 38. 6, 30. 32. Davon adj. तेजोमय aus Brahman's Glanz (Kraft) gebildet: दण्ड M. 7, 14. Vishṇu PAÑĀR. 4, 3, 78.

2. ब्रह्मतेजम् (wie eben) 1) adj. den Glanz (die Kraft) des Brahman (appell.) habend AV. 10, 5, 31. — 2) m. N. pr. eines Buddha LALIT. ed. Calc. 3, 18.

ब्रह्मर्त (von ब्रह्मन्) n. P. 5, 1, 136. 1) das Amt des Brahman oder Oberpriesters P. 5, 1, 136, Sch. AIR. Br. 3, 32. ÇAT. Br. 11, 5, 8, 7. KĀTJ. Çr. 2, 2, 24. 24, 4, 44. LĀTJ. 2, 3, 17. 4, 12, 5. 5, 3, 14. GORR. 1, 6, 19. HARIV. 1334. 11889. Verz. d. Oxf. H. 54, b, 10. — 2) der Stand eines Brahmanen, Brahmanenthum P. 5, 1, 136, Sch. R. 1, 36, 24 (37, 24 GORR.). — 3) der Stand Brahman's, des obersten Gottes AK. 2, 7, 51. H. 841. ब्रह्मत्व, केशवत्व, शत्रुत्व MBh. 13, 1361. MĀRK. P. 37, 60. Verz. d. Oxf. H. 28, b, 25. PAÑĀR. 1, 8, 23.

ब्रह्मवच (ब्रह्मन् + वच) Alstonia scholaris NIGU. PR.

ब्रह्मवपदति (ब्र^० + प^०) f. Wegweiser für das Amt eines Oberpriesters. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 394, a, No. 103.

ब्रह्मद (ब्रह्मन् + 1. द^०) adj. das heilige Wissen mittheilend, — lehrend M. 2, 146. 4, 232.

ब्रह्मदण्ड (ब्रह्मन् + द^०) 1) m. a) Brahman's Stab, Bez. einer mythischen Waffe MBh. 2, 257. 3, 16518. 16526. HARIV. 9347 (9348). 12142. R. 1, 56, 2. 19 (37, 5. 18 GORR.). Unter den Beiw. Çiva's MBh. 13, 907. so v. a. Fluch eines Brahmanen RĀGĀ-TAR. 4, 650. 651 (ब्राह्म^०). 655. BHĀG. P. 3, 13, 35. 4, 2, 27. 13, 22. 9, 4, 14. — b) eine best. Pflanze, = ब्रह्मयष्टि ÇABDĀK. bei WILSON. — c) Bez. eines best. Ketu VARĀH. BRH. S. 11, 15. — 2) f. eine best. Pflanze, = ब्रह्मदण्डी, कण्टपत्रफला RĀGĀN. im ÇKDr.

ब्रह्मदत्त (ब्रह्मन् + दत्त) 1) adj. a) von Brahman gegeben: इषवः R. 3, 18, 38. वरः स्कन्दः MBh. 3, 14619. वरं सरः 13, 7282. — b) durch das Brahman gegeben: मृत्तिके ब्रह्मदत्तासि काश्यपेनाभिमन्त्रिता TAITT. Ār. 10, 1, 8. — 2) m. oxyt. N. pr. eines Mannes gaṇa नडादि zu P. 4, 1, 99. Kāikitāneja ÇAT. Br. 14, 4, 26. eines Fürsten MBh. 2, 331. pl. seine Nachkommen 334. N. pr. eines Fürsten der Pañkāla in Kāmpilja R. 1, 34, 45. fg. (33, 44 GORR.). MBh. 12, 5136. fg. 8608. HARIV. 981. 1039. fg. 1232. fg. VP. 432. BHĀG. P. 9, 21, 25. P. 2, 3, 9, Sch. der Çālvā HARIV. 13387. fg. in Vārāṇasī BURN. Intr. 140. SCHIEFNER, Lebensb. 235 (5). KATHĀS. 3, 27. 19, 54. in Kāmpā SCHIEFNER, Lebensb. 235 (3). in Çrāvastī ebend. 234 (4). in Kusumapura HIOUEN-TSANG 1, 244. — LALIT. ed. Calc. 199, 10. N. pr. des 12ten Kākravartin in Bhārata H. 694. N. pr. eines Brahmanen HARIV. 7994. fg. PAÑĀT. 264, 22. KATHĀS. 33, 37. eines Kaufmanns 28, 115. — Vgl. ब्राह्मदत्तायन.

ब्रह्मदर्मी (ब्रह्मन् + दर्मी) f. Ligusticum Ajowan (यवानिका) Roxb. AK. 2, 4, 5, 10. °दर्मी NIGU. PR.